Lietas Nr. C29497813
Lietas arhīva Nr. C-1985-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 21.oktobrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Sviķe,
ar tiesas sēdes sekretāri J.Pilipāviču,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja civillietu BIGBANK AS, kuras vārdā Latvijas Republikā pārstāv BIGBANK AS Latvijas filiāle, prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 28.decembrī prasītāja Igaunijas Republikā reģistrētā BIGBANK AS, kuru Latvijas Republikā pārstāv BIGBANK AS Latvijas filiāle, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēlusi prasību pret atbildētāju /pers. A/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2007.gada 19.jūlijā noslēgto aizdevuma līgumu Nr.0701134/57bb (turpmāk –aizdevuma līgums), AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" prasītāja aizdeva /pers. A/ aizdevumu LVL 1300,00 ar gada procentu likmi 25,01 % no aizdevuma summas un ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā.

Prasītāja norādījusi, ka 2010.gada 31.decembrī starp AS „Baltijas Izaugsmes grupa" un BIGBANK AS noslēgts Biznesa pārdošanas līgums Nr.6.2.3/1, saskaņā ar kura nosacījumiem BIGBANK AS iegādājās AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" biznesu, tādējādi realizējot uzņēmuma pārejas darījumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Atbikstoši biznesa pārdošanas līgumam aizdevuma līguma kreditora tiesības un pienākumi tiek īstenoti BIGBANK AS Latvijas filiāles personā. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Komerclikuma 20.panta noteikumiem, BIGBANK AS uzņēmuma pārejas rezultātā ir kļuvusi par aizdevuma līguma pusi, pilnībā aizstājot AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un pārņemot tās tiesības un pienākumus pilnā apmērā.

Atbildētājs savu saistību nepildīja un neveica maksājumus aizdevuma līgumā paredzētajā kārtībā. Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.5.punkta nosacījumiem par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu atbildētājam jāmaksā līgumsods 3% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu. Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.1.punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu summa kopā ir vismaz 30 dienas, aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no līguma un nekavējoties pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar 4.2. punktu aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto aizdevuma summu, nesamaksātos procentus un nesamaksāto līgumsodu.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nebija izpildījis savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas, AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētāja parāda samaksu septiņu dienu laikā, kas tika noformēts rakstveidā brīdinājuma formā un nosūtīts atbildētājam ierakstītā vēstulē 2008.gada 11.septembrī.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.4.punktu atbildētājam ir noteikts pienākums kopējā parāda samaksas kavējuma gadījumā maksāt līgumsodu 1% apmērā no neatmaksātās aizdevuma summas daļas par katru samaksas kavējuma dienu līdz visas parāda summas pilnīgai samaksai. Līdz ar to līgumsods par katru samaksas kavējuma dienu sastāda LVL 12,87, kas kopā par 1551 kavētām kopējā parāda samaksas dienām ir LVL 19 961,37. Prasītāja līgumsodu samazinājusi līdz LVL 1059,68. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756., 1759. panta 1.punktu, 1765., 1943. un 1945.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja aizdevuma pamatsummu LVL 1286,47, nesamaksātos procentus par laika posmu no 2008.gada 13.maija līdz 2008.gada 10.septembrim LVL 144,38 apmērā un līgumsoda LVL 1142,09 un tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

Uz tiesas sēdi atbildētājs nav ieradies, nav paziņojis par neierašanās iemesliem, kā arī nav lūdzis lietas izskatīšanu atlikt. Atbildētājs uz tiesas sēdi aicināts Civilprocesa likuma 59.pantā noteiktajā kārtībā - ar publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 2014.gada 3.septembrī, laidienā Nr.173. Līdz ar to atbildētājam likumā noteiktajā kārtībā ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Ņemot vērā, ka no publikācijas brīža oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" ir pagājis vairāk kā viens mēnesis, tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 59.panta ceturtās daļas noteikumiem atzina par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

Prasītājas pārstāve uz tiesas sēdi nav ieradusies. 2014.gada 7.oktobrī tiesā saņemts prasītājas pārstāves /pers. B/ iesniegums, kurā lūgts izskatīt lietu bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes, norādīts, ka atbildētājs pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā nav veicis nevienu maksājumu un prasība tiek uzturēta uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietas materiāliem redzams, ka 2010.gada 31.decembrī starp AS „Baltijas Izaugsmes grupa" un BIGBANK AS noslēgts Biznesa pārdošanas līgums Nr.6.2.3/1 (lietas 21.lapa), saskaņā ar kura nosacījumiem BIGBANK AS iegādājās AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" biznesu, tādējādi realizējot uzņēmuma pārejas darījumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Atbikstoši biznesa pārdošanas līgumam aizdevuma līguma kreditora tiesības un pienākumi tiek īstenoti BIGBANK AS Latvijas filiāles personā. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Komerclikuma 20.panta noteikumiem, BIGBANK AS uzņēmuma pārejas rezultātā ir kļuvusi par aizdevuma līguma pusi, pilnībā aizstājot AS „Baltijas Izaugsmes Grupa" un pārņemot tās tiesības un pienākumus pilnā apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Kā redzams no lietas materiāliem, puses 2007.gada 19.jūlijā noslēgušas aizdevuma līgumu Nr.0701134/57bb, saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājam aizdevumu LVL 1300,00 apmērā, ar procentu likmi gadā – 25,01% no aizdevuma summas (lietas 10. lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2.1.punktā noteikts, ka aizņēmējs apņemas atmaksāt aizdevuma summu un maksāt procentus saskaņā ar līgumam pievienoto maksājuma grafiku.

Ar prasības pieteikumam pievienoto maksājumu grafiku apstiprinās, ka atbildētājam bija pienākums norēķināties ar prasītāju atbilstoši abu pušu parakstītajam grafikam, kurā pēdējais maksājuma datums ir noteikts 2017.gada 10.augustā (lietas 11.-13.lapa).

Civillikuma 1589.pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4.1.1.punkts dod prasītājam tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, ja aizņēmējs ir nokavējis no līguma izrietošās saistības izpildi kopā par vismaz 30 dienām, bet saskaņā ar 5.2.punktu aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Prasītāja ar 2008.gada 10.septembra brīdinājumu paziņoja atbildētājam par vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma, lūdzot nekavējoties 7 dienu laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas nokārtot saistības, norādot, ka pretējā gadījumā parāda atgūšanai prasītājs būs spiests griezties tiesā (lietas 16. lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

No lietas materiāliem pievienotā veikto maksājumu uzskaitījuma (lietas 9.lapa) ir redzams, ka atbildētājs pēdējo maksājumu ir veicis 2008.gada 28.maijā LVL 45,00 apmērā, lai gan aizdevuma atmaksas beigu termiņš tika noteikts 2017.gada 10.augustā. Atbildētājs pavisam kopā veicis maksājumus LVL 375,36 apmērā.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pildījis līgumsaistības noteiktā termiņā un apmērā, līdz ar to no atbildētāja ir piedzenama pamatparāda summa EUR 1830,48 (LVL 1286,47) apmērā.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Līguma vispārējo noteikumu 2.1.punktā ir noteikts, ka aizņēmējs apņemas atmaksāt aizdevuma summu un maksāt procentus saskaņā ar Līgumam pievienoto maksājumu grafiku. Aizdevuma līgumā noteikta procentu likme – 25,01% gadā no aizdevuma summas.

No parāda aprēķina (lietas 8.lapa) redzams, ka prasītāja aprēķinājusi aizdevuma lietošanas procentus saskaņā ar līguma noteikumiem par laika periodu no 2008.gada 13.maija līdz 2008.gada 10.septembrim LVL 144,38 apmērā.

Atbildētājs procentu aprēķinu nav apstrīdējis. Izvērtējot prasītājas veikto procentu aprēķinu, tiesa atzīst, ka procentu aprēķins veikts saskaņā ar noslēgtā līguma noteikumiem. Līdz ar to no atbildētāja piedzenami nesamaksātie aizdevuma lietošanas procenti par laika periodu no 2008.gada 13.maija līdz 2008.gada 10.septembrim EUR 205,43 (LVL 144,38) apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta nosacījumiem līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.5.punktu atbildētājam ir noteikts pienākums par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 1% procentu apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Prasītāja ir aprēķinājusi līgumsodu saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.5.punktu par maksājumu kavējumu par laika periodu no 2007.gada 13.augusta līdz 2008.gada 10.septembrim LVL 82,41 apmērā.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs nav pienācīgi pildījis savas saistības, līdz ar to līgumsoda pieaugums ir tieši saistīts ar parādnieka rīcību – ilgstošu parāda saistību nepildīšanu. Tiesa atzīst, ka prasītājas aprēķinātais līgumsods saskaņā ar līguma 5.5.punktu nav pārmērīgs, salīdzinot ar pamatparāda summu. Līdz ar to, no atbildētāja piedzenams līgumsods par līgumsaistību izpildes termiņa kavējumu EUR 117,26 (LVL 82,41) apmērā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.4. punktu atbildētājam ir noteikts pienākums parāda samaksas kavējuma gadījumā maksāt līgumsodu 3% apmērā no neatmaksātās aizdevuma summas daļas par katru samaksas kavējuma dienu.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 5.4.punktu prasītāja par laika periodu no 2008.gada 22.septembra līdz 2012.gada 20.decembrim ir aprēķinājusi līgumsodu LVL 19 961,37 apmērā, ko vadoties pēc labas ticības principa, samazinājusi līdz LVL 1059,68 apmēram.

Ņemot vērā to, ka prasītāja ar 2008.gada 10.septembra brīdinājumu paziņoja atbildētājam par vienpusēju atkāpšanos no līguma tiesa atzīst, ka ir zudis tiesiskais pamats arī turpmāk pēc minētā datuma piemērot izbeigtā līguma noteikumus, aprēķinot 5.4.punktā pielīgto līgumsodu.

Šādu atziņu par līgumsoda atlīdzināšanu gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, Augstākās tiesas Senāts ir paudis arī 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-644/2013, ar kuru Senāts mainījis judikatūru, 2013.gada 15.marta spriedumā lietā Nr. SKC-6/2013, kā arī 2013.gada 18.marta spriedumā lietā Nr. SKC-645/2013.

Izvērtējot lietas materiālos esošo parāda aprēķinu (lietas 8.lapa), tiesa secina, ka prasītājai ir tiesības saņemt saskaņā ar līguma 5.4.punktu aprēķināto līgumsodu EUR 117,26 (LVL 82,41) apmērā, kas aprēķināts par laika periodu no 2007.gada 13.augusta līdz 2008.gada 10.septembrim, proti, līdz aizdevuma līguma izbeigšanai.

Savukārt, prasība daļā par līgumsoda EUR 1507,78 (LVL 1059,68) apmērā piedziņu, kas aprēķināts saskaņā ar līguma 5.4.punktu par laika periodu no 2008.gada 22.septembra līdz 2012.gada 20.decembrim (pēc aizdevuma līguma izbeigšanas), nav pamatota un ir noraidāma.

Ņemot vērā norādīto, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji un no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenama nesamaksātā aizdevuma pamatsumma EUR 1830,48 (LVL 1286,47) apmērā, nesamaksātie aizdevuma lietošanas procenti EUR 205,43 (LVL 144,38) apmērā un līgumsods EUR 117,26 (LVL 82,41) apmērā, kopā parāds EUR 2153,17 apmērā. Savukārt prasība daļā par līgumsoda EUR 1507,78 (LVL 1059,68) apmērā piedziņu ir noraidāma.

Prasītāja prasībā lūgusi noteikt tās tiesības saņemt sešus procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma

izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda summas (EUR 1830,48) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts tiesas spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama nomaksātā valsts nodeva EUR 231,69 (LVL 162,83) apmērā, proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēra, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (LVL 3,30) apmērā, kā arī par publikācijas teksta sagatavošanu EUR 1,72 apmērā un publikācijas teksta ievietošanu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 15,65 apmērā, kopā tiesas izdevumi EUR 253,76 apmērā.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas aprēķinu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma piegādi sastāda EUR 1,55, par pavēstes piegādi 1,55. Lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi sastāda EUR 17,05, ko veido izdevumi par tiesas pavēstu piegādāšanu lietas dalībniekiem, prasības pieteikuma nosūtīšanu atbildētājam un paziņojuma nosūtīšanu prasītājai. Ņemot vērā, ka prasītāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus samaksājusi EUR 4,70 apmērā, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanas saistītie izdevumi EUR 12,35 apmērā ir piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu BIGBANK AS, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas BIGBANK AS Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103200513, aizdevuma pamatsummu EUR 1830,48 apmērā, aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no 2008.gada 13.maija līdz 2008.gada 10.septembrim EUR 205,43 apmērā, līgumsodu par laika periodu no 2007.gada 13.augusta līdz 2008.gada 10.septembrim EUR 117,26 apmērā un tiesas izdevumus EUR 253,76 apmērā, pavisam kopā EUR 2406,93 (divi tūkstoši seši *euro* 93 centi).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda par laika periodu no 2008.gada 22.septembra līdz 2012.gada 20.decembra EUR 1507,78 (viens tūkstotis pieci simti septiņi *euro* 78 centi) apmērā piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 12,35 (divpadsmit *euro* 35 centi) apmērā, konta Nr.LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmējs: Tiesu administrācija, saņēmēja banka: Valsts kase, Kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr.C29497813.

Atzīt prasītājai BIGBANK AS, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas BIGBANK AS Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103200513, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus - 6% (sešus procentus) gadā no piespriestās, bet vēl nesamaksātās aizdevuma pamatsummas (EUR 1830,48) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Lomonosova ielā 10, Rīgā, 244.kabinetā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014.gada 21.oktobra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese A.Sviķe